Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Image not found or type unknow

Державний обліковий номер: 0421U102484

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 29-05-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Протасова Ганна Володимирівна

2. Protasova Hanna V.

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 10.01.01

Назва наукової спеціальності: Українська література

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 12-05-2021

Спеціальність за освітою: Філологія

Місце роботи здобувача: Товариство з обмеженою відповідальністю "Часопис "Критика"

Код за ЄДРПОУ: 24593973

Місцезнаходження: вул. Шовковична, 38, м. Київ, 01004, Україна

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.178.01

Повне найменування юридичної особи: Інститут літератури імені Т. Г. Шевченка Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417265

Місцезнаходження: вул. Михайла Грушевського, буд. 4, м. Київ, 01001, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Києво-Могилянська академія"

Код за ЄДРПОУ: 16459396

Місцезнаходження: вул. Г. Сковороди, буд. 2, м. Київ, 04070, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 17.09.91

Тема дисертації:

1. Українська проза 1920-х–1940-х років: реінтерпретація християнської аксіології

2. Ukrainian prose of the 1920s - 1940s: the reinterpretation of christian axiology

Реферат/анотація:

1. Дисертація є комплексним дослідженням представлення християнської аксіології в українській прозі 1920-х–1940-х років на матеріалі творів Бориса Антоненка-Давидовича, Івана Багряного, В. Домонтовича (Віктора Петрова), Михайла Івченка, Юрія Косача, Михайла Могилянського, Валер'яна Підмогильного та Миколи Хвильового. У дисертації означено поняття християнської аксіології як системи цінностей, притаманних християнській культурі. Упродовж першої половини XX століття за умов тоталітарних режимів в Україні та в країнах Європи християнська культура та пов'язані з нею цінності переживають кризу і водночас реактуалізуються, про що свідчать, зокрема, філософські та літературні твори того періоду. Проголошена Ніцше наприкінці XIX століття «смерть Бога» загострила потребу пошуку етичних орієнтирів, актуалізувала індивідуалізований релігійний пошук у філософії та літературі. У роботі проаналізовано, яким чином українська проза 1920-х–1930-х років прагнула відповісти на виклики перед людиною в історико-культурній ситуації атеїзму та матеріалізму. У другій половині 1940-х років, у повоєнний еміграційний період, українські

письменники прагнули виробити засади такої естетики, яка б дозволяла, з одного боку, зберігати зв'язок із традицією, а з іншого – інтегруватися у європейський контекст. Якщо у 1920-х письменникам ішлося про розрив людини з її культурним ґрунтом, частиною якого було християнство, та наслідки цього розриву, то у 1940-х роках у прозі та есеїстиці постало питання про повернення до ціннісної норми як у духовному житті індивіда, так і в суспільстві.

2. The thesis proposes an analysis of the representation of Christian axiology in the selected Ukrainian prose works of the 1920s – 1940s by Borys Antonenko-Davydovych, Ivan Bahryany, V. Domontovych (Viktor Petrov), Mykhaylo Ivchenko, Mykola Khvylyovy, Yuriy Kosach, Mykhaylo Mohylyansky, and Valeryan Pidmohylny. The first decades of the 20th century in Europe and in Ukraine were a period when Christian worldview and Christian values have been gradually declining. Such a decay was a complex phenomenon that encompassed the philosophical notion of the "God's death", the crisis of church authorities, the atheistic propaganda in the Soviet Union, and the totalitarian regimes and their effort to subvert Christian values. In the context of cultural and literary studies one may speak of an attempt to reinterpret the main concepts of Christian axiology in response to the historical challenges of the respective period. The Ukrainian authors of the 1920s addressed various concepts of Christian axiology despite the fact that Soviet propaganda has consolidated its efforts in spreading a materialistic worldview during the 1920s–1930s. It is in this context that the literary works of Borys Antonenko-Davydovych, Mykhaylo Ivchenko, Mykola Khvylyovy, Mykhaylo Mohylyansky, and Valeryan Pidmohylny are analyzed in the second chapter of the proposed work. This was the main topic of Khvylyovy's novella "Myself (Romanticism)" (1924). The protagonist of the story is a new type of hero who can be called a perpetrator under a mask of tragic hero – one whose consciousness is torn between the traditional Christian morality represented by hero's mother and the new utilitarian morality represented by the three members of the "New Sanhedrin", namely, the revolutionary military court. There is also a third party – the so-called "zahirna communa" ("behind-the-mountain commune") – a utopian concept of an imminent future. The image of the "commune" can be regarded as a "phantasm" in psychoanalytic terms. The story's narrative can be interpreted as an opposition between "God-seeking" and "God-building" – a struggle in which "God-building" finally gains victory over "God-seeking". The protagonist's hesitations between two poles of morality finally come to an end, as he takes part in the execution of the group of nuns, which presumably includes his mother. The aggressive model of "God-building" is best represented by the figure of Doctor Tagabat – a true revolutionary executioner who knows no mercy or moral hesitations. The historian Ivan Lysyak-Rudnytsky called such a type "a devil-like preacher". In case of "Myself (Romanticism)" the protagonist finds himself overwhelmed by the "God-building" which is maintained by the phantasm of "behind-the-mountain commune". In other novellas, however, the protagonists are closer to "God-seeking". The stories to be mentioned here are "Kimnata ch. 2" ("Room ch. 2", 1922) and "Sentymental'na istoriia" ("A Sentimental Story", 1928). Here, the female protagonists are searching for the transcendent in a materialistic environment of the post-revolutionary city. The heroines are trying different patterns of "God-seeking". In "Room ch. 2" the female protagonist, Vivdya, addresses the old woman from a village, Horpyna, who becomes a kind of a live icon for Vivdya. Horpyna feels like an alien in the city and finally decides to go back to the village. Vivdya's pursuit for the transcendent is doomed to failure, and this failure in God-seeking leads her to self-destruction. Much the same collision is used in "Sentymental'na istoriia". The female protagonist of the story, Bianca, tries to get adjusted to the reality of the post-revolutionary city and tries different models of God-seeking: pantheism, reading the holy and philosophical books, and finally gaining Christian experience of addressing the God using the icon and a place for the worship. Bianca's friend comrade Ulyana is murdered by her husband comrade Be, and the heroine finds herself incapable of helping her. This is a turning point in Bianca's search for the transcendent: the heroine destroys her place for worship, throws away the icon, and goes to the satirical image of clerk Kook to lose her innocence. Such an epilogue can be seen as a failed search for the transcendence in a post-revolutionary world.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Агеєва Віра Павлівна

2. Ageyeva Vira Pavlivna

Кваліфікація: д.філол.н., 10.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мовчан Раїса Валентинівна

2. Movchan Raisa V.

Кваліфікація: д. філол. н., 10.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Муслієнко Олена Вячеславівна

2. Musliyenko Olena Vyacheslavivna

Кваліфікація: к. філол. н., 10.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради ЖУЛИНСЬКИЙ Микола Григорович

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні ЖУЛИНСЬКИЙ Микола Григорович

Відповідальний за підготовку облікових документів

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності Юрченко Т.А.